

דוח יחס כושר פירעון כלכלי של

איי.די.איי חברה לביטוח בע"מ

ליום 31 בדצמבר 2022

תוכן עניינים

דוח יחס כושר פירעון כלכלי של

איי.די.איי חברה לביטוח בע"מ

ליום 31 בדצמבר 2022

<u>עמוד</u>	
3	דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר
4-5	רקע ודרישות גילוי
5-6	הגדרות
7	מתודולוגית החישוב
8-9	הערות והבהרות
9	סעיף 1 - יחס כושר פירעון וסף הון
10	סעיף 2 - מאזן כלכלי
11-14	סעיף 2א - מידע אודות מאזן כלכלי
15	סעיף 2ב - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה
16-17	סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
18	סעיף 4 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
19	סעיף 5 - סף הון (MCR)
20	סעיף 6 - השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה
21	סעיף 7 - תנועה בעודף ההון
22	סעיף 8 - מבחני רגישות
23	סעיף 9 - מגבלות על חלוקת דיבידנד

לכבוד
הדירקטוריון של
איי.די.איי חברה לבטוח בע"מ

א.ג.נ.

הנדון: בדיקה של יישום הוראות מסוימות של הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בעניין כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II של איי.די.איי חברה לביטוח בע"מ (להלן - החברה) ליום 31 בדצמבר, 2022

בדקנו את ההון הנדרש לשמירה על כושר פירעון (להלן - SCR) ואת ההון הכלכלי של חברת איי.די.איי חברה לביטוח בע"מ ליום 31 בדצמבר, 2022 (להלן - המידע), הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי של החברה המצורף בזה (להלן - הדוח).

הדירקטוריון וההנהלה אחראים להכנה ולהצגה של המידע הערוך בהתאם להוראות הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - הממונה) בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II כפי שנכללו בחוזר הממונה 2020-1-15 מיום 14 באוקטובר, 2020, על הבהרותיו (להלן - ההוראות). החישובים, התחזיות וההנחות שהיוו בסיס להכנת המידע הינם באחריות הדירקטוריון וההנהלה.

בדיקתנו נערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE-3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי ובהתאם להנחיות הממונה, כפי שנכללו בנספח ב' לחוזר ביטוח 2017-1-20 מיום 3 בדצמבר 2017, המפרט הוראות לעניין ביקורת על דוח יחס כושר פירעון כלכלי.

בהתבסס על בדיקת הראיות התומכות בחישובים, בתחזיות ובהנחות, כפי שמוזכר להלן, אשר שימשו את הדירקטוריון וההנהלה של החברה בהכנת המידע, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהתחזיות וההנחות, בכללותן, אינן מהוות בסיס סביר למידע בהתאם להוראות. כמו כן לדעתנו, המידע לרבות אופן קביעת ההנחות והתחזיות הוכן, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות, והוצגו, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם להוראות.

יודגש כי התחזיות וההנחות מבוססות, בעיקרן, על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות. המידע מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים, על פעולות ההנהלה וכן על דפוס התפתחות העתיד של מרווח הסיכון, שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס למידע. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהמידע, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות במידע.

אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בסעיף ד - הערות והבהרות בדבר יחס כושר הפירעון, בדבר אי הודאות הנגזרת משינויים רגולטוריים וחשיפה לתלויות שלא ניתן להעריך את השפעתה על יחס כושר הפירעון.

בכבוד רב,

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל אביב

23 במאי, 2023

מידע צופה פני עתיד

הנתונים הכלולים בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, לרבות ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, מבוססים, בין השאר, על תחזיות, הערכות ואומדנים לאירועים עתידיים שהתממשותם אינה ודאית ואינם בשליטתה של החברה, ויש לראות בהם "מידע צופה פני עתיד" כהגדרתו בסעיף 32א לחוק ניירות ערך התשכ"ח-1968. התוצאות בפועל עשויות להיות שונות מכפי שבא לידי ביטוי בדוח יחס כושר פירעון כלכלי זה, כתוצאה מכך שתחזיות, הערכות ואומדנים אלה, כולם או חלקם לא יתממשו או שיתממשו באופן שונה מכפי שנחזה, בין היתר בהתייחס להנחות אקטואריות (בכלל זה שיעורי תמותה, תחלואה, החלמה, ביטולים, הוצאות ושיעור רווח חיתומי), הנחות לגבי פעולות הנהלה עתידיות, שיעורי ריבית חסרת סיכון, תשואות בשוק ההון, הכנסות עתידיות ונזק בתרחשי קטסטרופה.

רקע ודרישות גילוי

א.

משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

המידע המפורט להלן, חושב בהתאם להוראות חוזר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון (להלן - הממונה) 2020-1-15, "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II" (להלן - חוזר סולבנסי או משטר כושר פירעון כלכלי), נערך ומוצג בהתאם להוראות פרק 1, חלק 4 שער 5 בחוזר המאוחד, כפי שעודכנו בחוזר 2022-1-8 (להלן - הוראות הגילוי).

חוזר הסולבנסי קובע מודל סטנדרטי, המבוסס על הוראות דירקטיבת Solvency II כפי שהתקבלה באיחוד האירופי, לחישוב ההון העצמי הקיים וההון הנדרש לכושר פירעון, במטרה להביא לכך שחברת ביטוח תחזיק כרית לספיגת הפסדים הנובעים מהתממשותם של סיכונים בלתי צפויים אליהם היא חשופה. יחס כושר הפירעון הכלכלי הינו היחס בין ההון העצמי הקיים וההון הנדרש לכושר פירעון.

ההון העצמי הקיים מורכב מהון רובד 1 והון רובד 2. הון רובד 1 כולל בעיקר הון עצמי בסיסי המחושב באמצעות הערכת שוויים של הנכסים וההתחייבויות של חברת ביטוח לפי הוראות חוזר הסולבנסי, והון רובד 2 הכולל מכשירי הון עם מנגנונים לספיגת הפסדים (לרבות מכשירי הון משני מורכב אשר הונפקו לפני מועד התחילה). החוזר כולל מגבלות על הרכב ההון עצמי לכושר פירעון, כך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 40% מההון הנדרש לכושר פירעון. בתקופת הפריסה, כהגדרתה להלן - 50% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה.

את ההון הקיים יש להשוות להון הנדרש כאשר קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד של התממשותם תרחישים שונים, תוך התחשבות ברמת המתאם של גורמי הסיכון השונים, הכל על בסיס ההנחיות בחוזר סולבנסי. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של הממונה.
- רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או סף הון). בהתאם לחוזר סולבנסי, סף ההון יהיה שווה לגבוה מבין ההון הראשוני הנדרש לפי תקנות ההון הקודמות, על תיקון, לבין סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בחוזר סולבנסי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מה-SCR.

ההון הקיים והנדרש מחושבים באמצעות נתונים ומודלים לחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי המתבססים, בין היתר, על תחזיות והנחות הנשענות בעיקרן על ניסיון העבר. החישובים המבוצעים במסגרת זו הם בעלי רמת מורכבות גבוהה.

חוזר הסולבנסי כולל, בין היתר, הוראות מעבר כדלהלן:

א. בחירה באחת מהחלופות הבאות:

1. פריסה הדרגתית של ההון הנדרש, עד לשנת 2024 (להלן - תקופת הפריסה), כך שההון הנדרש יעלה בהדרגה, ב- 5% כל שנה, החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR. ההון הנדרש ליום 31 בדצמבר 2022 - 90% מה-SCR (ליום 31 בדצמבר 2021 - 85%);

א. רקע ודרישות גילוי (המשך)

2. הגדלת ההון הכלכלי באמצעות הקטנת עתודות הביטוח בשל ניכוי בתקופת הפריסה כהגדרתו להלן. הניכוי ילך ויקטן בצורה הדרגתית עד לשנת 2032.

החברה בחרה ונותרה בחלופה הראשונה.

ב. דרישת הון מוקטנת שתלך ותגדל באופן הדרגתי עד לשנת 2023, על סוגים מסוימים של השקעות.

ב. הגדרות

- הוראות משטר כושר פירעון כלכלי
- הוראות חוזר הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון 2010-1-15 - "תיקון החוזר המאוחד לעניין הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II", על הבהרותיו.
- אומדן מיטבי (Best Estimate)
- צפי של תזרימי המזומנים העתידיים הנובעים מחוזי הביטוח וחוזי ההשקעה במהלך כל תקופת קיומם, ללא מרווחי שמרנות, כשהם מהוונים בריבית חסרת סיכון מותאמת.
- ביטוח בריאות ארוך טווח (SLT)
- ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח חיים.
- ביטוח בריאות קצר טווח (NSLT)
- ביטוח בריאות המתנהל בדומה לביטוח כללי.
- הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR)
- הון נדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי ללא התחשבות בהון הנדרש בשל סיכון תפעולי והתאמה לספיגת הפסדים בשל מס נדחה.
- הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
- סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון, המחושב על פי הוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
- הון נדרש לכושר פירעון
- סך ההון הנדרש מחברת ביטוח לשמירת כושר הפירעון בהתחשב בהתאמת תרחיש מניות ובהוראות הפריסה של ההון הנדרש..
- הון עצמי מוכר
- סך הון רובד 1 והון רובד 2 של חברת ביטוח, לאחר ניכויים והפחתות בהתאם להוראות חלק ב' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- הון רובד 1 בסיסי
- הון עצמי חשבונאי בתוספת השינוי בעודף נכסים על התחייבויות הנובע מפערים בין אופן הערכת הנכסים וההתחייבויות במעבר למאזן כלכלי ובניכוי נכסים בלתי מוכרים ודיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדוח וטרם פירסומו לראשונה.
- הון רובד 2
- מכשירי הון רובד 2 והון משני מורכב - כששוים מוערך לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון
- מתאם בין סיכונים שונים במודל, ככל שיש פיזור בין מגזרי הפעילות בתיק ופיזור בין הסיכונים כך השפעת המתאם גדלה והוא מפחית את סך הסיכון.
- יחס כושר פירעון
- היחס בין ההון העצמי המוכר לבין ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת הביטוח.

ב. הגדרות (המשך)

- התאמת תרחיש מניות
דרישת הון מוקטנת על סוגי השקעות מסוימים שתגדל בהדרגתיות עד לשנת 2023 כשדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.
- מאזן כלכלי
מאזן החברה כאשר שווים של הנכסים וההתחייבויות מותאם לפי הוראות חלק א' בנספח לחוזר הסולבנסי.
- מרווח סיכון (RM)
סכום נוסף על האומדן המיטבי המשקף את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה.
- ניכוי בתקופת הפריסה
הגדלת ההון הכלכלי באמצעות ניכוי מעתודות הביטוח אשר ילך ויקטן בצורה הדרגתית, עד לשנת 2032.
- סף הון מינימלי (MCR)
הון מינימלי הנדרש מחברת הביטוח.
- רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP)
Expected Profit in Future Premiums; הרווח העתידי הגלום בהתחייבויות חוזי ביטוח חיים ובריאות.
- תקופת פריסה
במסגרת הוראות המעבר ליישום משטר כושר פירעון כלכלי, בשנים 2017 עד 2024, הון נדרש לכושר פירעון (SCR) של חברת הביטוח יעלה בהדרגה מ-60% בשנת 2017 ועד עמידה מלאה בהון נדרש לכושר פירעון (100%) בשנת 2024.
- UFR
שיעור הריבית העתידית האחרונה הנגזר מהריבית הריאלית הצפויה בטווח הארוך ומהציפיות לאינפלציה בטווח הארוך, אליה מתכנס עקום הריבית המתואמת, בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
- מתאם תנודתיות (VA)
רכיב אנטי מחזורי המשקף את המרווח הגלום בתיק נכסי חוב מייצג של חברות ביטוח, הניתן להוספה לעקום הריבית המתואמת בהתאם להוראות משטר כושר פירעון כלכלי.
- מבוקר
המונח מתייחס לביקורת שנערכה בהתאם לתקן הבטחת מהימנות בינלאומי ISAE-3400 - בדיקה של מידע כספי עתידי.
- תקנות כללי השקעה
תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (כללי השקעה החלים על גופים מוסדיים), התשע"ב-2012.

ג. מתודולוגית החישוב

דוח יחס כושר הפירעון הכלכלי ליום 31 בדצמבר, 2022 חושב ונערך בהתאם להוראות הממונה בעניין כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - ההוראות) כפי שנכללו בחוזר סולבנסי. להלן עיקרי ההוראות:

מאזן כלכלי

המאזן הכלכלי מחושב לפי הכללים וההוראות המפורטים שפרסם הממונה אשר מבוססים על כללי Solvency II באירופה. מטרת הכללים היא לשקף את הערך הכלכלי של סעיפי המאזן בהתאם לתפיסת הממונה. לפי ההוראות ההתחייבויות הביטוחיות מחושבות על בסיס הערכה מיטבית של מכלול התזרימים העתידיים הצפויים מהעסקים הקיימים, ללא מרווחי שמרנות, ובתוספת מרווח סיכון (Risk Margin), המייצג את התוספת להתחייבויות הביטוחיות שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת תדרוש, לצורך קבלת התחייבויות הביטוח של חברת ביטוח. על-פי ההוראות מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי, בגין סיכונים ביטוחיים, לאורך חיי העסקים הקיימים, כאמור להלן. המאזן הכלכלי נערך על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה. המאזן הכלכלי אינו כולל את הערך הכלכלי של נכסים בלתי מוחשיים ושל הוצאות רכישה נדחות.

ההון הנדרש לכושר פירעון

חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון מבוסס על הערכת החשיפה של ההון העצמי הכלכלי לרכיבי הסיכון הבאים אשר קבועים בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי: סיכוני ביטוח חיים, סיכוני ביטוח בריאות, סיכוני ביטוח כללי, סיכוני שוק וסיכוני צד נגדי. רכיבי סיכון אלה כוללים תתי רכיבי סיכון בהתייחס לסיכונים ספציפיים אליהם חשופה חברת הביטוח. הערכת חשיפת ההון העצמי הכלכלי לכל תתי רכיבי סיכון מתבצעת על בסיס תרחיש מוגדר שנקבע בהנחיות. קביעת ההון הנדרש לכושר פירעון מבוססת על סכימה של דרישות ההון בגין רכיבי הסיכון ותתי רכיבי הסיכון כאמור, בניכוי השפעת הפיזור בין הסיכונים בחברה על פי מקדמי המתאם המיוחסים להם לפי ההוראות. בנוסף, כולל חישוב ההון הנדרש לכושר פירעון רכיבים של הון נדרש בגין סיכון תפעולי ונכסים בלתי מוחשיים ובניכוי התאמה בשל כושר ספיגת הפסדים של מיסים נדחים, כמפורט בהוראות משטר כושר פירעון כלכלי.

ההתאמה בגין כושר ספיגת הפסדים של מיסים נדחים, מעבר ליתרת העתודה למס במאזן הכלכלי, מוגבלת עד ל- 5% מההון הנדרש הבסיסי לכושר פירעון (BSCR) ובלבד שבאפשרותה של החברה להראות לממונה כי סביר שרווחים עתידיים חייבים במס יהיו זמינים ונכסי המס יהיו ניתנים למימוש כנגדם; וכן - הרווחים העתידיים כאמור ינבעו מפעילות בביטוח כללי או בביטוח בריאות קצר טווח (nSLT).

דרישת ההון בגין כל סיכון מחושבת בהתאם לחשיפת החברה לסיכון זה ובהתחשב בפרמטרים שנקבעו על-ידי ההוראות. גובה ההון הנדרש מייצג, על-פי ההוראות, את היקף ההון העצמי שיאפשר לחברת הביטוח לספוג, בשנה העוקבת למועד החישוב, הפסדים בלתי צפויים ולעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים ומוטבים במועדן, ברמת בטחון של 99.5%.

ד. הערות והבהרות

1. כללי

דוח יחס כושר הפירעון כולל, בין היתר, תחזיות המבוססות על הנחות ופרמטרים בהתאם לניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת, ועל הערכות החברה לגבי העתיד ככל שיש לחברה מידע רלוונטי וקונקרטי עליו ניתן להתבסס. המידע והמחקרים הם אותם אלו ששימשו בסיס לדיווח השנתי של החברה לשנת 2022. לא הובאו בחשבון מידע או מחקרים אשר גובשו לאחר מועד פרסום הדיווח השנתי של החברה לשנת 2022 אם וככל שבוצעו.

יודגש כי נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות ואין בידי החברה להעריך את השפעת הרפורמות והשינויים הללו באופן אמין. החישוב מתבסס לעיתים על הנחות לגבי אירועים עתידיים שלא בהכרח יתממשו או שיתממשו באופן שונה מההנחות אשר שימשו בסיס לחישוב. כמו כן, התוצאות בפועל עלולות להיות שונות באופן מהותי מהחישוב, מאחר והתרחישים המשולבים של אירועים עשויים להתממש באופן שונה מהותית מההנחות בחישוב.

יודגש כי לתוצאות המודלים המשמשים בחישוב ההון העצמי המוכר וההון הנדרש לכושר פירעון, רגישות גבוהה לתחזיות ולהנחות הכלולות בהם וכן לאופן יישומן של ההנחות. ליחס כושר הפירעון הכלכלי רגישות גבוהה למשתני שוק ולמשתנים אחרים ובהתאם עשוי להיות תנודתי.

2. השפעות עתידיות של מעשי חקיקה ורגולציה הידועים ליום פרסום הדוח וחשיפה לתלויות

(א) תחום הביטוח נתון בשנים האחרונות לשינויים תכופים בהסדרים תחיקתיים ולהוראות רגולטוריות תכופות. ראה בקשר לכך סעיפים 2.1.1.2, 2.1.2.2, 2.1.3.2, 2.2.2 ו- 2.3.2 בחלק ב' וסעיף 4.1 בחלק ד' בפרק עסקי התאגיד בדוח התקופתי לשנת 2022 וסעיף 3.5 בדוח הדירקטוריון לתקופה שהסתיימה ביום 31 במרס 2023.

למעשי החקיקה ולהוראות הרגולציה קיימת השלכה על רווחיות החברה ותזרימי המזומנים שלה וכפועל יוצא על יחס כושר הפירעון הכלכלי.

חישוב יחס כושר הפירעון אינו כולל את כל ההשפעה האפשרית של מעשי החקיקה האמורים וההוראות הרגולטוריות וכן התפתחויות אחרות שטרם באו לידי ביטוי מעשי בנתונים בפועל, שכן אין בידי החברה, נכון למועד זה, יכולת להעריך את כל השפעתם על תוצאותיה העסקיות ועל יחס כושר הפירעון.

(ב) בהתאם לחוזר סולבנסי השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי נקבע על פי שווין במאזן החשבונאי בהתאם להוראות תקן בינלאומי לחשבונאות IAS 37, מדידה זו אינה משקפת את ערכן הכלכלי. לא ניתן להעריך את השלכות אי הודאות הנגזרת מהחשיפה לתלויות המתוארת בבאור 37 לדוחות הכספיים לשנת 2022 ובבאור 6 לדוחות הכספיים ליום 31 במרס 2023, לרבות השפעתה על הרווחיות העתידית ועל יחס כושר הפירעון הכלכלי.

3. עמדת ממונה - עקרונות להכרה בעסקאות מורכבות ומהותיות שמהותן שיפור יחס כושר פירעון כלכלי

בחודש נובמבר 2022 פרסם הממונה את עמדתו בקשר עם העקרונות להכרה בעסקאות מורכבות ומהותיות שמהותן שיפור יחס כושר פירעון כלכלי (להלן - העסקאות). בעמדתו מבהיר הממונה כי על העסקאות להעביר סיכון באופן אפקטיבי וכן שמהות העסקאות ישתקפו בצורה נאותה במודל חישוב יחס ההון. הממונה מבהיר שעל חברת ביטוח לבחון בין היתר, האם מאפייני החשיפות שמכוסות בעסקאות, דומים במהותם למאפייני החשיפות של חברת הביטוח ושל הפוליסות שהיא מוכרת. בחינה זו תכלול ניתוח תרחישי סיכון מגוונים, השונים במהותם מתרחישי חישוב דרישת ההון מבחינת עוצמה, עיתוי, הדרגתיות והשפעה על מוצרים שונים. כצעד משלים, פרסם הממונה חוזר שעניינו "דיווח לממונה על שוק ההון - דיווח על עסקאות מורכבות ומהותיות שמהותן שיפור יחס כושר פירעון כלכלי", המסדיר את חובת הדיווח לממונה אודות העסקאות, טרם החתימה עליהן.

לעמדת הממונה אין השפעה על יחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה.

ד. הערות והבהרות (המשך)

4. אירועים מהותיים לאחר תקופת הדוח

1. יודגש כי לחישוב יחס כושר הפירעון במתכונתו הנוכחית רגישות גבוהה למשתנים רבים. בהקשר זה, יצוין כי לאחר 31 בדצמבר, 2022 (להלן - תאריך החישוב) חלו התפתחויות מאקרו כלכליות שונות כגון: עליית עקום הריבית, אינפלציה ועוד, אשר בשלב זה לחברה אין יכולת לכמת את השפעתן על חישוב יחס כושר הפירעון.
2. ביום 23 במרס, 2023, לאחר תאריך הדוח, הכריז דירקטוריון החברה על חלוקת דיבידנד בסך של 40 מיליוני ש"ח (כ- 2.7 ש"ח למניה) וזאת לאחר שבחן את המבחנים הקבועים לכך בחוק החברות וכן עמידה ביעד כושר הפירעון כפי שקבע הדירקטוריון כאמור בסעיף 9 להלן. על אף שהדיבידנד הוכרז לאחר תאריך הדוח, הוא נכלל בחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה ליום 31 בדצמבר 2022, בהתאם להוראות הממונה.

סעיף 1 - יחס כושר פירעון כלכלי וסף הון

1. יחס כושר פירעון כלכלי

ליום 31 בדצמבר		סעיף	
2021	2022		
מבוקר		אלפי ש"ח	
1,528,358	1,597,971	3	הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
932,117	978,225	4	הון נדרש לכושר פירעון
596,241	619,746		עודף
164%	163%		יחס כושר פירעון כלכלי

הגידול בהון העצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון תחת הוראות המעבר, נובע בעיקר מעליית הריבית חסרת הסיכון בשנת 2022 ועדכון הנחות דמוגרפיות ותפעוליות בביטוח חיים ובריאות. מנגד, העלייה בהון הנדרש לכושר פירעון תחת הוראות המעבר נובעת בעיקר מהגידול ההדרגתי בהון הנדרש לאור קיטון השפעת יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה (מעבר מ-85% SCR, ל-90% SCR, וגידול בתרחיש מניות), שקוזז בחלקו על ידי קיטון בהון הנדרש בגין סיכוני שוק.

הירידה ביחס כושר הפירעון ליום 31 בדצמבר 2022 בהשוואה ליום 31 בדצמבר 2021 תחת הוראות המעבר (וזאת על אף העלייה בעודף ההון תחת הוראות המעבר והעלייה ביחס כושר הפירעון ללא התחשבות בהוראות המעבר, כמפורט בסעיף 9 להלן) נובעת בעיקרה מההתקדמות בתקופת הפריסה, כאמור לעיל.

לפרטים בדבר יחס כושר פירעון כלכלי ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה, וללא התאמת תרחיש מניות ובדבר יעד יחס כושר פירעון כלכלי ומגבלות החלות על החברה לעניין חלוקת דיבידנד ראה סעיף 9 לדוח זה.

2. סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר		סעיף	
2021	2022		
מבוקר		אלפי ש"ח	
419,453	440,201	א'5	סף הון (MCR)
1,146,191	1,247,623	ב'5	הון עצמי לעניין סף הון

סעיף 2 - מאזן כלכלי

ליום 31 בדצמבר					
2021		2022		מידע אודות מאזן כלכלי	
מאזן כלכלי	לפי תקינה חשבונאית	מאזן כלכלי	לפי תקינה חשבונאית		
מבוקר					
אלפי ש"ח					
-	281,034	56,132	301,631	2	נכסים בלתי מוחשיים
-	370,442	-	400,201	3	הוצאות רכישה נדחות
110,705	110,705	99,200	99,200		רכוש קבוע
295,820	295,820	328,990	328,990		נדל"ן להשקעה
1,115,579	1,367,366	963,239	1,190,439	1	נכסי ביטוח משנה
153,282	146,427	205,263	205,724		חייבים ויתרות חובה
444,125	444,125	508,032	508,032		פרמיה לגביה
311,698	311,698	287,616	287,616		השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
השקעות פיננסיות אחרות:					
792,712	784,403	1,028,896	1,030,535	4	נכסי חוב סחירים
1,171,015	1,063,716	1,114,011	1,124,946	4	נכסי חוב שאינם סחירים
42,929	42,929	55,894	55,894		מניות
377,880	377,880	415,728	415,728		אחרות
2,384,536	2,268,928	2,614,529	2,627,103		סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
8,752	8,752	6,646	6,646		מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
697,207	697,207	246,550	246,550		מזומנים ושווי מזומנים אחרים
5,521,704	6,302,504	5,316,197	6,202,132		סך הכל נכסים
320,450	320,450	294,262	294,262		סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה
1,122,862	862,156	1,199,791	855,520		הון רובד 1 בסיסי, לפני ניכויים
התחייבויות					
1,704,004	3,461,574	1,672,763	3,496,376	1,5	התחייבויות בגין חוזים שאינם תלויי תשואה
311,408	320,424	288,443	294,225	1,5	התחייבויות בגין חוזים תלויי תשואה
563,687	-	515,944	-	1	מרווח סיכון (RM)
213,256	77,812	250,090	71,232	6	התחייבויות בגין מיסים נדחים, נטו
850,623	847,905	879,739	932,760	7	זכאים ויתרות זכות
755,864	732,633	509,427	552,019	8	התחייבויות פיננסיות
4,398,842	5,440,348	4,116,406	5,346,612		סך הכל התחייבויות
5,521,704	6,302,504	5,316,197	6,202,132		סך הכל התחייבויות והון

לפרטים בדבר שינויים עיקריים בהון רובד 1 בסיסי ליום 31 בדצמבר 2022 לעומת 31 בדצמבר 2021, ראה סעיף 3 להלן.

סעיף 2א' - מידע אודות מאזן כלכלי

השווי ההוגן של הנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי חושב בהתאם להוראות הכלולות בפרק המדידה של נכסים והתחייבויות לצורכי הדוחות הכספיים בחוזר המאוחד (קודקס הרגולציה), למעט פריטים שנקבע לגביהם אחרת בחוזר הסולבנסי, כדלהלן:

(1) התחייבויות בגין חוזי ביטוח, חוזי השקעה ונכסי ביטוח משנה

ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה מחושבות, בהתאם לחלק א' פרק 4, של חוזר סולבנסי, על בסיס אומדן מיטבי (להלן - BE או Best Estimate) על בסיס הנחות שהינן בעיקר פרי השלכת הניסיון הקיים ביחס לאירועי עבר כלפי העתיד, במסגרת הסביבה בה פועלת החברה וללא מקדמי שמרנות. ככלל, בהתייחס להתחייבויות בביטוח חיים ובביטוח בריאות ארוך טווח (SLT) בוצע בהתאם לפרקטיקת החישוב של הערך הגלום של חוזי ביטוח (Embedded Value - EV) בישראל, ובהתייחס לביטוח כללי וביטוח בריאות קצר טווח (nSLT) בוצע על בסיס החלק המתייחס ל-BE ב"עמדת הממונה - נוהג מיטבי לחישוב עתודות ביטוח בביטוח כללי לצורך דיווח כספי".

חישוב ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים ובריאות ארוך טווח וחוזי השקעה בוצע על ידי היוון תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים של החברה, באמצעות מודל המיושם על מידע הקיים במערכות התפעוליות של החברה לגבי הכיסויים הביטוחיים ועל הנחות דמוגרפיות, כלכליות ותפעוליות רבות. התזרימים הצפויים כוללים לדוגמה פרמיות חזויות לאור שיעורי הביטולים הצפויים, בניכוי ההוצאות שתהיינה לחברה בגין הכיסויים לרבות עמלות, תביעות צפויות וכיוצא בזה. חישוב ההתחייבויות אינו כולל תזרימים בגין מכירות עתידיות, אך כולל הנחה של המשך קבלת פרמיות בגין עסקים קיימים (למעט בגין חוזי השקעה). בנוסף, החישוב מניח המשך פעילות עסקית כ-"עסק חי", דהיינו שמבנה החברה לא ישתנה ולפיכך חלק מההוצאות הקבועות בעתיד לא תיוחסנה לתיק הקיים כיום, אלא לעסק חדש שצפוי להימכר בעתיד.

תזרימים אלו מהוונים לפי עקום ריבית ריאלית חסרת סיכון אשר נקבע על פי הוראות הממונה ואשר מבוסס על התשואה לפדיון של אג"ח מדינת ישראל עם התכנסות בטווח הארוך לשיעור קבוע (UFR) של 2.6%.

סביר כי תזרימי המזומנים בפועל יהיו שונים, במידה כזו או אחרת, מההערכות שבוצעו על בסיס "ההערכה המיטבית" וזאת אף אם לא יתרחש שינוי כלשהו בפרמטרים העומדים בבסיס החישוב. ראה גם סעיף 1ד' לעיל - הערות והבהרות.

כאמור, מדידת ההתחייבויות הביטוחיות במאזן הכלכלי מבוססת על היוון התזרימים העתידיים הצפויים, כולל רווח עתידי, בריבית חסרת סיכון ובהתחשב ב-UFR, על בסיס הערכה מיטבית שאינה כוללת מרווחי שמרנות, כאשר לסיכון ניתן ביטוי ברכיב ה-RM שהינו התחייבות נפרדת. זאת, בשונה מהדוחות הכספיים בהן מוערכות ההתחייבויות הביטוחיות עם מרווחי שמרנות, בשיטות ובשיעורי היוון כמתואר בביאור 35 לדוחות הכספיים לשנת 2022.

מרווח סיכון (Risk Margin)

בנוסף להתחייבויות על בסיס אומדן מיטבי מחושב רכיב של מרווח סיכון בהתאם להוראות הממונה על סמך שיעור עלות הון של 6% ומהוון בריבית חסרת סיכון מותאמת ועל בסיס דרישות ההון הנוכחיות והעתידיות. דרישת ההון העתידית מחושבת על פי שיטת "גורמי הסיכון", על ידי שינוי רכיבי דרישת ההון שחושבו למועד הדיווח בהתאם להתפתחות החזויה של גורמי הסיכון שיוחסו להם. גורמים אלה נועדו לשקף את ההתפתחות של סיכונים המודל הסטנדרטי בעתיד. החישוב אינו לוקח בחשבון את דרישת ההון בגין סיכונים שוק.

¹ חישוב ה-EV (Embedded Value, ערך גלום) בישראל נערך על פי הכללים והעקרונות שקבע הממונה אשר אימץ את הכללים והעקרונות שנקבעו בדוח ועדה משותפת של חברות הביטוח והממונה אשר פעלה בליווי יועצים מישראל ומח"ל.

סעיף 2א' - מידע אודות מאזן כלכלי (המשך)**(1) התחייבויות בגין חוזי ביטוח, חוזי השקעה ונכסי ביטוח משנה (המשך)****מגבלות והסתייגויות בחישוב ההערכה המיטבית**

- (א) ככלל, ההנחות שביסוד המודלים גובשו בעיקר על סמך מחקרים וניתוחים המבוססים על ניסיון החברה לאורך השנים האחרונות, אשר לא כללו אירועים קיצוניים. קיימת, אמנם, הסתברות נמוכה להתרחשות אירועים קיצוניים אך אין ביכולת החברה להעריך הסתברות זו ולא את מידת השפעתם של אירועים אלה. בהתאם לכך, אירועים כאלה לא הובאו בחשבון בקביעת ההנחות שביסוד המודלים.
- (ב) בשל העדר נתונים מספקים, בחישוב הערכה מיטבית לא הונח והחברה לא בדקה, את רמת המתאם (קורלציה) בין הנחות דמוגרפיות ותפעוליות לבין הנחות הנוגעות לתנאי השוק (למשל שיעור הריבית), מתאם אשר עלול להשפיע על ההערכה המיטבית באופן מהותי.
- (ג) קביעת ההערכה המיטבית אמורה להתבסס על הערכת ההתפלגות של תוצאות ההערכה האפשריות. בהיעדר נתונים סטטיסטיים מובהקים מתאימים להערכת התפלגות ההערכה המיטבית לכל הגורמים הדמוגרפיים והתפעוליים בביטוח חיים ובריאות SLT, השתמשה החברה בהנחות ריאליות של כל פרמטר ופרמטר כשלעצמו, לפי התוחלת של כל גורם רלוונטי, וללא התחשבות של תלות או התאמה בין ההנחות השונות, או בין ההנחות לפרמטרים כלכליים חיצוניים כגון מיסוי, ריבית או רמת התעסוקה במשק.
- (ד) תזרימי המזומנים העתידיים מתייחסים, במקרים רבים, לעשרות שנים קדימה. המחקרים עליהם מבוססות ההנחות שבבסיס התזרימים מבוססות על מיטב הידיעה של ההנהלה, בעיקר בהתאם למה שקרה בשנים האחרונות. קיימת מידה רבה של חוסר וודאות האם ההנחות בבסיס התזרימים אכן תתממשנה.

מגבלות והסתייגויות בחישוב מרווח הסיכון

מרווח הסיכון מחושב בשיטת עלות ההון, בשיעור של 6% לשנה מההון הנדרש הצפוי בגין סיכונים ביטוחיים וסיכון חדלות פירעון של מבטחי משנה, לאורך חיי העסקים הקיימים. שיטת חישוב זו הוגדרה על ידי הממונה ואינה משקפת בהכרח את עלות ההון הכוללת שהיה מצופה שחברת ביטוח אחרת או מבטח משנה ידרשו על מנת לקבל על עצמן את התחייבויות הביטוח של החברה. בהקשר זה יש להדגיש כי דרישות ההון במודל הסטנדרטי של Solvency II מבוססות על סט תרחישים והנחות אשר הוגדרו על ידי הממונה ואין בהם משום שיקוף כלשהו של ניסיון החברה בפועל. כמו כן, סט הקורלציות עליהן מתבסס המודל הסטנדרטי עבור דרישות ההון הוגדר על ידי הממונה ואינו משקף את ניסיון החברה בפועל.

הנחות בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות**אופן קביעת ההנחות**

ההנחות שבבסיס החישוב נקבעו לפי האומדנים הטובים ביותר של החברה לגבי גורמים דמוגרפיים ותפעוליים רלבנטיים, ומשקפות את הציפייה של החברה לעתיד בגין גורמים אלה. ההנחות הדמוגרפיות, הכלולות בחישוב, נלקחו מתוך מחקרים פנימיים של החברה, ככל שישנם, ומתבססות על ניסיון רלוונטי ו/או על שילוב של מידע ממקורות חיצוניים, כגון מידע שהתקבל ממבטחי משנה ולוחות תמותה ותחלואה שפורסמו על ידי הממונה.

ההנחות העיקריות עליהם הסתמכה החברה בחישובים הינן כדלקמן:

(א) הנחות כלכליות

- ריבית היוון - עקום ריבית חסר סיכון כמתואר לעיל.
- שיעור התשואה על נכסים המגבים את מוצרי ביטוח החיים תלויי התשואה הינו זהה לריבית ההיוון.

סעיף 2א' - מידע אודות מאזן כלכלי (המשך)(1) התחייבויות בגין חוזי ביטוח, חוזי השקעה ונכסי ביטוח משנה (המשך)הנחות בחישוב ההתחייבויות הביטוחיות (המשך)אופן קביעת ההנחות (המשך)(ב) הנחות תפעוליות

- הוצאות הנהלה וכלליות - החברה ניתחה את ההוצאות אשר מיוחסות למגזרי הביטוח הרלוונטיים בדוח הכספי, וייחסה אותן למוצרים וסוגי כסוי שונים, ולפעולות שונות כגון תפעול שוטף של הכסויים, ניהול השקעות, טיפול בתביעות ועוד. מחקר ההוצאות מתעדכן מידי תקופה וסוגי ההוצאות השונות מועמסים על תזרים המזומן העתידי ביחס למשתנים הרלוונטיים כגון מספר כסויים, כמות פרמיות, הנחות (Discounts), עתודות או מספר תביעות. קביעת ההוצאות העתידיות וכן אופן הקצאתן לתזרימים העתידיים כוללים בתוכן הערכות של החברה ושיקולי דעת רבים אשר משפיעים על סך ההתחייבויות.
- הנחות שימור עתידיות - על פי ניסיון החברה במוצרים השונים כפי שנצפה במחקרי הנחות שימור המבוצעים מדי תקופה, תוך ביצוע התאמה להנחה המקסימלית האפשרית.

(ג) הנחות דמוגרפיות

- ביטולים (הפסקת תשלום פרמיה, סילוק פוליסות, משיכות) - על פי ניסיון החברה במוצרים השונים כפי שנצפה במחקרי ביטולים המבוצעים מדי תקופה, תוך ביצוע התאמות בהתאם להערכות החברה במקרים בהם ניסיון העבר אינו משקף נכון את הציפיות של החברה לגבי שינויים בעתיד.
- תמותה במוצרים השונים - על בסיס טבלאות תמותה מקובלות, מותאם בהתאם לניסיון התביעות של החברה על פי מחקרי תמותה למוצרים הרלוונטיים אשר מבוצעים מדי תקופה.
- תחלואה (שיעור ואורך התביעות) למוצרי בריאות ואובדן כושר עבודה - לפי ניסיון התביעות של החברה, למוצרים הרלוונטיים, על-פי מחקרי תביעות אשר מבוצעים מדי תקופה, ו/או על-פי תעריפי ביטוח משנה למוצרים הרלוונטיים.

(ד) הנחות בביטוח כללי

עלות תביעות, בגין נזקים עתידיים ונזקים שאירעו אך טרם שולמה התביעה בגינם - בהתאם לניסיון העבר של החברה בענפים השונים בקשר לשיעורי התביעות, גובה התביעות וקצב תשלומי התביעות בענפים בעלי זנב ארוך. האומדן כולל הוצאות עקיפות, ואינו כולל מרווח סיכון (RM) ומרווחים לא מפורשים נוספים שנלקחו בחשבון לצורך בדיקות הלימות העתודות עבור המאזן האמור. בגין החלק שטרם הורווח העלות הינה על בסיס חישובי המאזן כאשר נלקח החלק הלא מורווח של ההתחייבויות (גם אלו מנוכים מרווחי סיכון ומרווחים לא מפורשים נוספים).

לפירוט השינויים המהותיים באומדן המיטבי של ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח והשקעה בשייר ראה סעיף 2ב' להלן.

השינוי במרווח הסיכון לעומת אשתקד נובע בעיקרו מהשינוי בדרישות ההון (ראה סעיף 4 להלן) ומהשפעת השינוי בריבית על גורמי הסיכון ועל היוון דרישת ההון העתידית הנגזרת מהם.

(2) נכסים בלתי מוחשיים - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך נכסים בלתי מוחשיים בשווי אפס, למעט נכסים אשר הוכרו על ידי הממונה כהשקעה באינשורטק, כהגדרתה בחוזר הסולבנסי ובכפוף לתנאים והמגבלות המפורטים בו. בחודש אוקטובר 2022 התקבל אישור הממונה להכללת נכסי אינשורטק בחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי, והחל מדוח יחס כושר פירעון כלכלי ליום 30 ביוני 2022 כוללת החברה נכסים בלתי מוחשיים מוכרים במאזן הכלכלי.

(3) הוצאות רכישה נדחות - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן א', חברת ביטוח תעריך הוצאות הרכישה בשווי אפס. ציון כי שווי הרווחים העתידיים הגלומים בחוזי הביטוח הובא בחשבון בסעיף התחייבויות בגין חוזי ביטוח.

סעיף 2א' - מידע אודות מאזן כלכלי (המשך)

- (4) נכסי חוב לא סחירים - בהתאם לחלק א' פרק 1, שווים ההוגן של נכסי חוב בלתי סחירים מחושב לפי מודל המבוסס על היוון תזרימי המזומנים כאשר שיעורי הריבית להיוון נקבעים על ידי חברה המספקת ציטוט מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.
- נכסי חוב סחירים - בהתאם לחלק א' פרק 1, שווים ההוגן של נכסי חוב סחירים נקבע על ידי שימוש במחיר מצוטט בשוק פעיל.
- (5) התחייבויות תלויות - לעניין השווי של התחייבויות תלויות במאזן הכלכלי ראה ד.2.ב לעיל.
- (6) התחייבויות בגין מסים נדחים, נטו - בהתאם לחלק א' פרק 2 סימן ג', החישוב הנו על בסיס הפער בין השווי שיוחס לנכסים וההתחייבויות במאזן הכלכלי לבין השווי שמיוחס להם לצרכי מס בהתאם להוראות ההכרה, המדידה וההצגה של תקן חשבונאות בינלאומי 12 (IAS 12). הכרה בנכסי מיסים נדחים תתאפשר רק אם החברה תעמוד במבחנים הכלולים בחוזר הסולבנסי, וזאת בנוסף על המבחנים הכלולים בתקן החשבונאות האמור.
- (7) זכאים ויתרות זכות - בהתאם לחלק א' פרק 1, היתרות בסעיף זה חושבו בהתאם לעקרונות הכלליים לעניין המאזן הכלכלי.
- (8) התחייבויות פיננסיות - מחושבות בהתאם לעקרונות הכלליים שנקבעו בחוזר סולבנסי ובכפוף לחלק א' פרק 3 לפיה אין לקחת בחשבון שינויים שחלו בסיכון אשראי של החברה אלא רק בגין שינויים בריבית חסרת סיכון. כלומר, ריבית ההיוון הינה ריבית חסרת סיכון לתאריך הדוח בתוספת מרווח הסיכון ביום ההנפקה.

סעיף 2ב' - הרכב התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר		
2022		
אומדן מיטבי (BE) של ההתחייבויות		
ש"ח	מס' ח	מס' ח
מבוקר		
אלפי ש"ח		
(1,045,656)	(93,988)	(1,139,644)
1,755,180	1,057,227	2,812,407
709,524	963,239	1,672,763
288,443	-	288,443
997,967	963,239	1,961,206

התחייבויות בגין חוזי ביטוח והשקעה שאינם תלויי תשואה

חוזי ביטוח חיים ובריאות ארוך טווח (SLT)

חוזי ביטוח כללי ובריאות קצר טווח (NSLT)

התחייבויות בגין חוזי ביטוח והשקעה תלויי תשואה

חוזי ביטוח חיים וחוזי השקעה

סך הכל התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

ליום 31 בדצמבר		
2021		
אומדן מיטבי (BE) של ההתחייבויות		
ש"ח	מס' ח	מס' ח
מבוקר		
אלפי ש"ח		
(1,145,929)	(99,592)	(1,245,521)
1,734,354	1,215,171	2,949,525
588,425	1,115,579	1,704,004
311,408	-	311,408
899,833	1,115,579	2,015,412

התחייבויות בגין חוזי ביטוח והשקעה שאינם תלויי תשואה

חוזי ביטוח חיים ובריאות ארוך טווח (SLT)

חוזי ביטוח כללי ובריאות קצר טווח (NSLT)

התחייבויות בגין חוזי ביטוח והשקעה תלויי תשואה

חוזי ביטוח חיים וחוזי השקעה

סך הכל התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה

השינוי בהתחייבות בגין חוזי ביטוח חיים שאינם תלויי תשואה ובריאות SLT, בשייר, נובעת בעיקרה מהשפעת עליית הריבית חסרת הסיכון בתקופה. השפעה זו קוזזה בחלקה על ידי עדכון ההנחות הדמוגרפיות והתפעוליות (כמפורט בסעיף 2א'1) (לעיל) ועל ידי מדד המחירים לצרכן בתקופה.

הקיטון בהתחייבות בגין חוזי ביטוח כללי ובריאות NSLT, ברוטו, נובע בעיקר מעליית הריבית חסרת הסיכון בתקופה. שינוי זה קוזז בעיקר על ידי קיטון בהיקף ביטוח המשנה בענף רכב חובה. לפרטים נוספים ראו סעיף 4.5.2 לפרק א' בדוח התקופתי של החברה לשנת 2022.

השינוי בהתחייבויות בגין חוזים תלויי תשואה הושפע ברובו מהפסדי השקעה בשוק ההון שנזקפו למבוטחים.

סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

ליום 31 בדצמבר				
2022				
סך הכל	רובד 2	רובד 1 בסיסי		
מבוקר				
אלפי ש"ח				
1,638,179	438,388	1,199,791	הון עצמי לפני ניכויים והפחתות	
(40,208)	-	(40,208)	(א) ניכויים מהון רובד 1 בסיסי	
1,597,971	438,388	1,159,583	(ג) הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	
893,361		893,361	מתוכו - רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP), נטו ממס	
ליום 31 בדצמבר				
2021				
סך הכל	רובד 2	רובד 1 בסיסי		
מבוקר				
אלפי ש"ח				
1,795,680	672,818	1,122,862	הון עצמי לפני ניכויים והפחתות	
(60,562)	-	(60,562)	(א) ניכויים מהון רובד 1 בסיסי	
(206,760)	(206,760)	-	(ב) חריגה ממגבלות כמותיות	
1,528,358	466,058	1,062,300	(ג) הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	
914,189		914,189	מתוכו - רווח צפוי בגין פרמיות עתידיות (EPIFP), נטו ממס	

הון רובד 1 הבסיסי לפני ניכויים והפחתות גדל עקב השפעת הריבית חסרת הסיכון על שווים הכלכלי של ההתחייבויות הפיננסיות ועל מרווח הסיכון (RM), וכן עקב ההכרה לראשונה בתקופת הדוח בנכסים בלתי מוחשיים אשר הוכרו על ידי הממונה כהשקעות באינשורטק (ראו גם סעיף 2א' (2) לעיל). מנגד, השפעת שוקי ההון והירידה בשווים ההוגן של השקעות פיננסיות עבור חוזים שאינם תלויי תשואה, בתוספת השינוי באומדן המיטבי של ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח והשקעה בכל מגזרי הפעילות, כמפורט בסעיף 2ב' לעיל, קיזזו בחלקם את הגידול.

לפירוט בדבר השינויים שחלו בהון רובד 2, ראו (ג') להלן.

(א) ניכויים מהון רובד 1 - בהתאם להגדרות "הון רובד 1 בסיסי" בנספח לסימן ב בפרק 2 בחלק 2 של שער 5 בחוזר המאוחד - "משטר כושר פירעון כלכלי" (להלן - נספח משטר כושר פירעון כלכלי), ניכויים אלה כוללים בעיקר את סכום הדיבידנד שהוכרז לאחר תאריך הדוח ועד ליום פרסומו בסך של 40 מיליוני ש"ח ו- 60 מיליוני ש"ח לימים 31 בדצמבר, 2021 ו- 2022, בהתאמה.

(ב) חריגה ממגבלות כמותיות - בהתאם להוראות פרק 2 בחלק ב' "הוראות לעניין הון עצמי של חברות ביטוח" לנספח משטר כושר פירעון כלכלי. ראו גם (ג') להלן.

סעיף 3 - הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (המשך)**(ג) הרכב הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון**

ליום 31 בדצמבר		
2021	2022	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
1,062,300	1,159,583	הון רובד 1 בסיסי
		הון רובד 2
494,797	438,388	מכשירי הון רובד 2
178,021	-	מכשיר הון משני מורכב *
(206,760)	-	הפחתה בשל חריגה ממגבלה כמותית
466,058	438,388	סך הכל הון רובד 2
1,528,358	1,597,971	סך הכל הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון

(*) בחודש יולי 2022 בוצע פדיון מוקדם מלא של תעודות ההתחייבות סדרה ד' של החברה הבת, איי.די.איי. הנפקות (2010) בע"מ, אשר תמורתן הוכרה על ידי הממונה כהון משני מורכב של החברה.

הקיטון בהון רובד 2 לפני השפעת ההפחתה בשל מגבלה כמותית בתקופת הדוח, נובע בעיקר מירידת שווי הכלכלי של מכשירי ההון רובד 2 של החברה עקב עליית עקום הריבית חסרת הסיכון בתקופה. השפעה זו קוזזה על ידי השיפור בניצול מכשירי ההון אשר נכון ליום 31 בדצמבר, 2022, מוכרים במלואם וללא חריגה מהמגבלה הכמותית הקבועה בחוזר הסולבנסי (בתקופת הפריסה - 50% מההון הנדרש לכושר פירעון).

לפרטים אודות מידע בדבר הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות ראה סעיף 6 להלן.

סעיף 4 - הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

ליום 31 בדצמבר		
2021	2022	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
400,467	393,025	(1)
97,215	105,923	(2)
576,324	496,173	(3)
521,324	556,442	(4)
527,674	586,179	(5)
2,123,004	2,137,742	
(837,710)	(847,838)	
-	28,066	(6)
1,285,294	1,317,970	
88,834	84,935	
(277,520)	(315,988)	(7)
1,096,608	1,086,917	
85%	90%	
932,117	978,225	

הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR)

- הון נדרש בשל רכיב סיכון שוק
הון נדרש בשל רכיב סיכון צד נגדי
הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים
הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות
הון נדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח כללי

סך-הכל

- השפעת הפיזור בין רכיבי הסיכון
הון נדרש בשל רכיב סיכון נכסים בלתי מוחשיים

סך-הכל הון נדרש בסיסי לכושר פירעון (BSCR)

- הון נדרש בשל סיכון תפעולי
התאמה לספיגת הפסדים בשל מיסים נדחים
סך-הכל הון נדרש (SCR) בהתאמת תרחיש מניות
שיעור הון נדרש בתקופת הפריסה
סך הכל הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

(* כולל התאמת תרחיש מניות.

לפרטים אודות מידע בדבר הון נדרש לכושר פירעון ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות ראה סעיף 6 להלן.

(1) הירידה נובעת בעיקרה מקיטון בהון הנדרש בגין נכסים הוניים כתוצאה מירידת שיעור ההתאמה הסימטרית (Symmetric Adjustment) שפורסם על ידי הממונה, אשר קוזז על ידי גידול בחשיפה ועלייה בשיעורי תרחיש מניות עקב הגידול ההדרגתי לאורך תקופת הפריסה, וכן עקב עלייה בהון הנדרש בגין סיכון ריבית לאור עליית עקום הריבית חסרת הסיכון בתקופה.

(2) הגידול נובע משינוי בתמהיל ההשקעות ומגידול בחשיפות האשראי המפוזרות של החברה.

(3) הקיטון בהון הנדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח חיים נובע בעיקר מהשפעת העלייה בעקום הריבית חסרת הסיכון על ההתחייבויות בשייר בענפי ביטוח חיים.

(4) הגידול בהון הנדרש בשל רכיב סיכון חיתום בביטוח בריאות נובע בעיקר מהשפעות עדכון הנחות דמוגרפיות ותפעוליות בענפי בריאות SLT, אשר קוזזו בחלקן על ידי העלייה בעקום הריבית חסרת הסיכון.

(5) הגידול נובע בעיקר מגידול בחשיפה בענפי הרכב והשפעת השינויים בסכמי ביטוח משנה.

(6) כאמור בסעיף 2א', החל מחישוב יחס כושר הפירעון הכלכלי ליום 30 ביוני 2022, הוכרו לראשונה במאזן הכלכלי נכסים בלתי מוחשיים אשר אושרו על ידי הממונה כהשקעות באינשורטק.

(7) העלייה בכושר ספיגת ההפסדים של מיסים נדחים נובע מהגידול בעתודה למס במאזן הכלכלי המגבילה, בהתאם להוראות הממונה והתקינה החשבונאית, את הרווחים החייבים במס שיהיו ניתנים לניצול בעתיד.

סעיף 5 - סף הון (MCR)(א) סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר	
2021	2022
מבוקר	
אלפי ש"ח	
453,568	488,046
233,029	244,556
419,453	440,201
419,453	440,201

סף הון לפי נוסחת MCR

גבול תחתון (25% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)

גבול עליון (45% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה)

סף הון (MCR)

(ב) הון עצמי לעניין סף הון

ליום 31 בדצמבר		
2022		
סך הכל	רובד 2	רובד 1 בסיסי
מבוקר		
אלפי ש"ח		
1,597,971	438,388	1,159,583
(350,348)	(350,348)	-
1,247,623	88,040	1,159,583

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון (*)

הון עצמי לעניין סף הון (MCR)

ליום 31 בדצמבר		
2021		
סך הכל	רובד 2	רובד 1 בסיסי
מבוקר		
אלפי ש"ח		
1,528,358	466,058	1,062,300
(382,167)	(382,167)	-
1,146,191	83,891	1,062,300

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

חריגה ממגבלות כמותיות בשל סף הון (*)

הון עצמי לעניין סף הון (MCR)

(*) בהתאם להוראות פרק 3 בחלק ב' לנספח משטר כושר פירעון כלכלי, הון רובד 2 לא יעלה על 20% מ-MCR.

סעיף 6 - השפעת יישום ההוראות לתקופת הפריסה

ליום 31 בדצמבר, 2022:

ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	גידול בשיעור ההכרה בהון רובד 2 בתקופת הפריסה	גידול הדרגתי בהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה	התאמת תרחיש מניות	כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות
מבוקר				
אלפי ש"ח				
2,477,150	-	-	-	2,477,150
1,159,583	-	-	-	1,159,583
1,597,971	47,099	(43,477)	(3,622)	1,597,971
1,097,908	-	(108,692)	(10,991)	978,225

התחייבויות בגין חוזי ביטוח והשקעה, לרבות מרווח סיכון (RM)
הון רובד 1 בסיסי
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

ליום 31 בדצמבר, 2021:

ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות	גידול בשיעור ההכרה בהון רובד 2 בתקופת הפריסה	גידול הדרגתי בהון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה	התאמת תרחיש מניות	כולל יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות
מבוקר				
אלפי ש"ח				
2,579,099	-	-	-	2,579,099
1,062,300	-	-	-	1,062,300
1,513,856	93,211	(65,796)	(12,913)	1,528,358
1,128,891	-	(164,491)	(32,283)	932,117

התחייבויות בגין חוזי ביטוח והשקעה, לרבות מרווח סיכון (RM)
הון רובד 1 בסיסי
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
הון נדרש לכושר פירעון (SCR)

סעיף 7 - תנועה בעודף ההון

הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון	הון נדרש לכושר פירעון מבוקר אלפי ש"ח	עודף הון
1,528,358	932,117	596,241
(14,502)	196,774	(211,276)
1,513,856	1,128,891	384,965
81,860	34,765	47,095
79,247	(81,915)	161,162
13,010	72,258	(59,248)
(40,000)	(19,257)	(20,743)
(50,002)	(36,834)	(13,168)
1,597,971	1,097,908	500,063
-	(119,683)	119,683
1,597,971	978,225	619,746

- (1) לפרטים בדבר השפעת הוראות המעבר בתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות, ראו סעיף 6 לעיל.
- (2) סעיף זה כולל את הגידול בעודף ההון כתוצאה מהשפעת השינויים בהנחות הדמוגרפיות והתפעולות בביטוח חיים ובריאות SLT, סטיות מהנחות אלו שהיו בשימוש במועד הדוח הקודם, שחרור הרווחים בביטוח חיים ובריאות SLT שהיו גלומים ביתרת הפתיחה וצפויים היו להשתחרר בשנת הדוח, והכרה בנכסים בלתי מוחשיים כנכסי אינשורטק.
- (3) סעיף זה כולל את ההכנסות החשבונאיות מהשקעות בתקופת הדיווח, שערך נכסים והתחייבויות פיננסיות המוצגים בדוחות הכספיים בעלותם המופחתת בהתאם לכללי חוזר הסולבנסי (ראו גם סעיף 2 לעיל), השפעת השינוי בעקום הריבית חסרת הסיכון, השפעת המדד בתקופת הדיווח וכן את דרישות הון הנגזרות בגין סיכוני שוק ואשראי.
- (4) סעיף זה כולל את חוזי הביטוח החדשים בביטוח חיים ובביטוח בריאות ארוך טווח (SLT) שנחתמו בשנת הדוח בניכוי התוצאות החיתומיות המיוחסות להם (בעיקר הוצאות מכירה והשיווק) ומרווח הסיכון (Risk Margin) בגינם ודרישות הון הנגזרות. הסעיף כולל את השפעת העסקים החדשים על ההון הנדרש בגין סיכוני שוק, צד נגדי וסיכון תפעולי.
- (5) לפרטים בדבר דיבידנדים שחולקו בשנת הדיווח ולאחר תאריך החישוב ובדבר פדיון מוקדם של תעודות התחייבות, ראו דוחותיה הכספיים של החברה לשנת 2022 ואת הדוחות הכספיים ביניים של החברה ליום 31 במרס, 2023.
- (6) סעיף זה כולל את השינוי בעתודה למיסים נדחים במאזן הכלכלי, השינוי בכושר ספיגת ההפסדים של מיסים נדחים והשינוי בחריגה ממגבלות כמותיות על שיעורו המירבי של הון רובד 2 בהתאם להוראות חוזר הסולבנסי.

סעיף 8 - מבחני רגישות

להלן יוצג ניתוח רגישות של יחס כושר פירעון כלכלי ביחס לגורמי סיכון שונים למועד הדוח, בעלי השפעה מהותית על יחס כושר הפירעון הכלכלי. ניתוח זה מביא לידי ביטוי את השפעותיהם של גורמי סיכון שונים הן על ההון העצמי, לרבות המגבלות הכמותיות החלות על ההון העצמי, ועל ההון הנדרש לכושר פירעון. מבחני הרגישות מביאים לידי ביטוי השפעות ישירות בלבד, בהנחה ששאר גורמי הסיכון קבועים ואינם כוללים השפעות משניות או שינויים נגזרים על גורמי סיכון אחרים.

יצוין כי הרגישויות אינן בהכרח לינאריות, כך שרגישויות בשיעורים אחרים אינם בהכרח אקסטרפולציה פשוטה של מבחני הרגישות המוצגים.

יום
31 בדצמבר 2022
מבוקר
בנקודות אחוז

		השפעה על יחס כושר פירעון כלכלי:
(9%)	(1)	ירידה של 25% בערכם של נכסים הוניים
(6%)	(2)	עלייה של 5% בשיעורי התחלואה
(8%)	(2)	עלייה של 5% בשיעורי התמותה

(1) במבחן זה נכללו כל הנכסים שנכללו בתת רכיב סיכון מניות, למעט רכוש קבוע. כמו כן, חושב מחדש רכיב ההתאמה הסימטרית (Symmetric Adjustment).

(2) במבחני רגישות אלו נכללו ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח חיים ובריאות SLT, בשייר.

סעיף 9 - מגבלות על חלוקת דיבידנד

מדיניות החברה היא להחזיק בסיס הון איתן להבטחת כושר הפירעון שלה ויכולתה לעמוד בהתחייבויותיה למבוטחים, לשמר את יכולת החברה להמשיך ולהרחיב את פעילותה העסקית וכדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה. החברה בהיותה גוף מוסדי, כפופה לדרישות הון הנקבעות על-ידי הממונה.

דיבידנד

בהתאם למכתב שפרסם הממונה, בחודש אוקטובר 2017 (להלן - המכתב), חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד רק אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס כושר פירעון לפי חוזר סולבנסי בשיעור של לפחות 100%, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. בנוסף, נקבעו במכתב הוראות דיווח לממונה. למועד פרסום הדוח, הותיר דירקטוריון החברה את יעד יחס כושר הפירעון כך שלא יפחת משיעור של 120% על פי הוראות משטר הסולבנסי, ללא התחשבות בתקופת פריסה וללא תקופת התאמת תרחיש מניות.

מובהר כי אין ודאות כי החברה תעמוד ביחס כושר פירעון זה בכל נקודת זמן.

במהלך הרבעון הראשון של שנת 2023 חילקה החברה דיבידנד בסך 40 מיליוני ש"ח בהתאם לתוצאות המבוקרות ליום 31 בדצמבר 2022, בהתבסס על תוכנית ניהול ההון של החברה וזאת לאחר שדירקטוריון החברה בחן את הקריטריונים הקבועים לכך בחוק החברות וכן בדק עמידה ביעד כושר הפירעון כפי שקבע כאמור לעיל.

בהתאם לתוצאות המבוקרות ליום 31 בדצמבר 2022, לאחר חלוקת הדיבידנד כאמור לעיל, יחס כושר הפירעון הכלכלי של החברה, הינו 163% ויחס כושר הפירעון הכלכלי ללא יישום הוראות המעבר לתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות הינו 146%. תוצאות אלו עומדות ביעד ההון שקבע הדירקטוריון כאמור לעיל.

להלן נתונים על יחס כושר פירעון כלכלי של החברה כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה. יחס זה גבוה מיחס כושר הפירעון הנדרש על פי המכתב.

ליום 31 בדצמבר	
2021	2022
מבוקר	
אלפי ש"ח	

1,513,856	1,597,971
1,128,891	1,097,908
384,965	500,063
134%	146%

ללא יישום הוראות מעבר לתקופת הפריסה והתאמת תרחיש מניות:
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון
הון נדרש לכושר פירעון (SCR)
עודף
יחס כושר פירעון כלכלי

120%	120%
159,187	280,481

עודף ההון ביחס ליעד הדירקטוריון:
יעד יחס כושר הפירעון הכלכלי של הדירקטוריון
עודף ההון ביחס ליעד

23 במאי, 2023

יורם נזרי	רונית חיוחמו	יעקב (קובי) הבר	משה (מוקי) שנידמן	תאריך אישור הדוח
סמנכ"ל ניהול סיכונים	סמנכ"ל כספים	מנכ"ל	י"ר הדירקטוריון	